

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

LOKALNA SAMOUPRAVA IN REGIONALNI RAZVOJ SKOZI ČAS

dr. Aleksander Jevšek

KLJUČNI MEJNIKI 1991 - 2006

- 28. 12. 1991 – Ustava RS (čl. 138–144): ustavna ureditev lokalne samouprave; občina kot temeljna samoupravna lokalna skupnost; načela nalog, nadzora in financiranja.
- 21. 12. 1993 – Zakon o lokalni samoupravi (ZLS): sistemski zakon – organi, naloge, medobčinsko sodelovanje, status mestnih občin.
- 30. 12. 1993 – Zakon o lokalnih volitvah (ZLV): volitve županov in občinskih svetov, volilna pravila in delitev mandatov.
- 3. 10. 1994 – Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO): pravna podlaga za ustanovitev novih občin in njihove meje.
- 23. 12. 1994 – Zakon o financiranju občin (ZFO): model financiranja – primerna poraba, finančna izravnava, viri.
- oktober 1996 – Ratifikacija Evropske listine lokalne samouprave (Svet Evrope - MELLs): standardi avtonomije, virov, organizacije in sodnega varstva lokalnih oblasti.
- 30. 6. 2006 – Ustavni zakon (UZ 121, 140, 143): spremembe Ustave – jasnejši okvir prenosa nalog in izrecna ustavna opredelitev pokrajin kot širših samoupravnih lokalnih skupnosti.
- 30. 11. 2006 – ZFO-1: posodobitev pravil financiranja občin (ohranja temeljne institute).

REGIONALNI RAZVOJ - ZAKONODAJA

- 1999 – ZSRR (UL 60/99): prvi sistemski zakon; cilji, načela in instrumenti (spodbude, problemska območja); obveznost Strategije RR in regionalnih razvojnih programov (RRP).
- 2005 – ZSRR-1 (UL 93/05): definicija razvojne regije; vzpostavitev/utrditve »razvojni svet regije« in »svet regije«; okrepitev razvojne mreže; državni nosilec: SVLR.
- 2006 – Ustavni zakon (UZ 121, 140, 143): pokrajine izrecno zapisane v Ustavi, ustanovijo se z zakonom, ki mora dobiti 60 glasov državnem zboru;
- 2011 – ZSRR-2 (UL 20/11, uporaba od 19. 3. 2011): celovita prenova; DRR kot osrednji izvedbeni mehanizem; RRA kot osebe javnega prava; regijska razvojna mreža; razvojni svet kohezijske regije; uskladitev z EU perspektivami.
- 2012 – ZSRR-2A (UL 57/12): operativne prilagoditve izvajanja ZSRR-2 (RRP, DRR).
- 2016 – ZSRR-2B (UL 46/16): ciljno posodabljanje (npr. posebni programi, DRR/RRA, ukrepi endogene politike).
- 2025/2026 – (napoved): posodobitev ZSRR-2; Strategija regionalnega razvoja 2026–2050; Akcijski načrt države; novi RRP in prenovljeni DRR

ORGANIZIRANOST RR SKOZI ČAS

2000

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj
Agencija RS za regionalni razvoj (ARR RS)

2002–2004

Služba vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj
Javna agencija RS za regionalni razvoj

2004

SVLR – Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Koordinacija regionalne politike (2007–2013)

2012

Prehod področja regionalnega razvoja in kohezijske politike na MGRT
Lokalna samouprava se prenese MPJU

2014

Ustanovitev Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
Delitev: MGRT (RR) / SVRK (kohezija)

2023

Ustanovitev Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj
Združitev: kohezije in regionalnega razvoja

Opombe: 2012 prehod na MGRT (regionalni razvoj in kohezija) in na MPJU (lokalna samouprava); 2014 vzpostavitev SVRK prehod kohezije iz MGRT; 2023 MKRR (združitev SVRK in DRR).

OBDOBJE 2000 - 2006

- Nosilci: ARR, SVLS, SVLR (razpisi)
- Viri: PHARE, ISPA, SAPARD → po 2004 ESRR, ESS, KS
- Okvir sredstev: približno 200 MIO EUR
- Potrjevanje: programski odbor regije
- Primeri projektov: dokumentacija (ceste, kanalizacija, vodovod, odpadki), obrtne cone, regijska odlagališča, visokošolska središča, štipendijska shema

OBDOBJE 2007 - 2013

- Nosilci: SVLR, MGRT (razpisi)
- Vir: OP RR – cilj 4: Razvoj regij
- Višina sredstev: 585 MIO EUR – REALIZACIJA 640 MIO EUR
- Potrjevanje: RRP (Svet regije, Razvojni svet regije)
- Primeri: lokalne ceste, vrtci, kolesarske/pešpoti, kanalizacije/CČN, vodovodi, obnove mestnih jeder, inkubatorji/poslovne cone, Natura 2000

OBDOBJE 2014 - 2020

- Nosilec: MGRT – Direktorat za RR (neposredna potrditev)
- Viri: Operativni program + proračun RS (nacionalna sredstva – sektorski projekti)
- Višina sredstev: 477 MIO EUR
- Potrjevanje: DRR (Svet regije, Razvojni svet regije, pristojno ministrstvo PT in PO)
- Primeri: poslovne cone, PONI, inkubator, medobčinske kolesarske povezave, pitna voda (10.000 PE), odvajanje/čiščenje (2.000 PE), dokumentacija za navezovalne ceste na 3. razvojno os

OBDOBJE 2021 - 2027

- Nosilec: MKRR (neposredna potrditev)
- Viri: Operativni program + RS
- Višina sredstev: 458 MIO EUR
- Potrjevanje: DRR (Svet regije, Razvojni svet regije, PT in PO)
- Prioritete: PONI in inkubatorji; odpadne vode (2.000 PE); pitna voda (10.000 PE); zelena infrastruktura (ha); trajnostna mobilnost; povezljivost kolesarske infrastrukture (ŠMO)

Dogovori za razvoj regij 2021 - 2027

RAZPOLOŽLJIVIH 458 MIO EUR – DODELJENIH* 431 MIO EUR – PROSTIH 27 MIO EUR

Področje	Število prijavljenih projektov	Vrednost prijavljenih projektov (EUR)	Vrednost sofinanciranja projektov (EUR)
VODOVODI	31	157.470.746,76	98.043.161,20
OČOV	37	164.894.363,73	92.586.844,53
PODJETNIŠKI INKUBATORJI	11	36.343.736,52	29.417.742,44
PONI	12	18.459.264,00	18.459.264,00
RCM	12	4.259.518,13	4.255.888,13
RCPS	11	1.209.318,25	960.000,00
Zelena infrastruktura	113	128.309.926,29	90.958.881,42
Državno kolesarsko omrežje	38	113.347.664,13	83.542.449,98
SKUPAJ	265	624.294.537,81	418.224.231,70

Tabela 1: Podatki o projektih, ki imajo soglasje PT,

*Projekti v višini 13 MIO EUR, čakajo na spremembo zakonskih podlag in bodo potem uvrščeni v DRR.

DOSEŽKI V 30 LETIH

- **Vzpostavljen sistem regionalnega razvoja na državni ravni (MKRR):**
 - Direktorat za regionalni razvoj,
 - Sektor za načrtovanje regionalnega razvoja,
 - Skrbniki regij (12),
 - Finančna sredstva prenešena v odločanje na regionalni nivo (od 35 M€/leto (ARR) do c/a 75 M€/leto (PEKP 21-27)).
- **Vzpostavljen sistem delovanja na ravni razvojnih regij:**
 - Regionalne razvojne agencije (12*+, podaljšana roka države),
 - Razvojni svet regije (predstavniki občin, gospodarstva in nevladnih organizacij),
 - Svet regije (župani občin v regiji).
- **Vzpostavljen sistem dveh kohezijskih regij:**
 - Razvojni svet kohezijske regije (organ odločanja – po 5 predstavnikov iz vsake razvojne regije),
 - Sekretariata Razvojnih svetov Kohezijskih regij.

DOSEŽKI V 30 LETIH

- **Uspešna pogajanja VFO (večletni finančni okvir) z EK,**
- **100% koriščenje evropskih sredstev na ravni države.**

- **Koriščenje EU sredstev - Direktorat za regionalni razvoj v vseh predhodnih institucionalnih oblikah (upravičenci so bile občine):**
 - **Od 2000 do 2021 – 1.310 MIO EUR,**
 - **Od 2000 do 2029 – 1.768 MIO EUR.**

DOSEŽKI V 30 LETIH

Po sprejetju novega ZFO-1 v letu 2006 so občine pridobile dodatna sredstva za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo v višini 6% skupne primerne porabe občin (21. člen, namen zagotovitev dodatnih sredstev za lastno udeležbo občin pri EU projektih).

Dodeljeno od 2006 do 2020:

- **Nepovratna sredstva – 498 MIO EUR – 3.904 projektov,**
- **Povratna sredstva (od 2016 do 2020) – 98 MIO EUR – 912 projektov.**

DOSEŽKI V 30 LETIH

Problemska območja z visoko brezposelnostjo

- Na osnovi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji je bilo za Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije namenjenih 33 MIO EUR,
- Skladno s 25. členom ZSRR-2 se v državnem proračunu zagotavljajo finančne spodbude za problemska območja z visoko brezposelnostjo. Pripravljeni so bili naslednji programi:
 - Pokolpje (2011–2020) – 20 MIO EUR,
 - Maribor s širšo okolico (2013–2018) – 32 MIO EUR,
 - Hrastnik–Radeče–Trbovlje (2013–2020) – 10,5 MIO EUR.

Obmejna problemska območja

- Skladno s 24. členom ZSRR-2 je Vlada RS sprejela Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja (2022-2025) - 93,9 MIO EUR (nepovratna) in 23,4 MIO EUR (povratna sredstva).

Pred tem:

- Zakon o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju – program (2002-2013); 18 MIO EUR – valorizacija na 2024 - 28 MIO EUR),
- Zakon o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje–Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (2003-2006); 13,5 MIO – valorizacija na 2024 – 22,8 MIO EUR.

DOSEŽKI V 30 LETIH

Skladno s 14. členom ZSRR-2 se v državnem proračunu zagotavljajo finančne spodbude za hitrejši razvoj območij, kjer živi romska skupnost in prav tako za ustvarjanje gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti.

Dodeljeno od 2017 do 2024 (narodne skupnosti):

- **8,9 MIO EUR – Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS)**
- **4,5 MIO EUR – Italijanska narodna skupnost (INS).**

Dodeljena sredstva od 2002 do 2025 za izgradnjo infrastrukture na območjih kjer živijo pripadniki romske skupnosti:

- **21,7 MIO EUR – 158 projektov.**

DOSEŽKI V 30 LETIH

Od leta 2007 je v Sloveniji sedež organov upravljanja čezmejnih programov in sicer:

- **Slovenija – Avstrija,**
- **Slovenija – Hrvaška,**
- **Slovenija – Madžarska.**

Rezultati:

- **Izvedenih 1700 projektov,**
- **Projektnih partnerjev iz Slovenije – 10.262,**
- **Koriščenih skupno 185 MIO EUR.**

*Program Slovenija – Italija, sedež v Trstu, 276 projektov, 120 MIO EUR – slovenski partnerji

DOSEŽKI V 30 LETIH

EGP & Norveški finančni mehanizem se izvaja od leta 2004 naprej.

- **Obdobja in alokacije:**
 - 2004–2009: $\approx$ 18,6 MIO EUR,
 - 2009–2014: $\approx$ 26,9 MIO EUR,
 - 2014–2021: $\approx$ 37,7 MIO EUR,
 - 2021–2028: $\approx$ 50 MIO EUR (v teku).
- **Skupaj 2004–2021: $\approx$ 83,2 MIO EUR.**

*Opomba: 2021–2028 je okvirna državna alokacija; Slovenija iz tega nameni 10 % za Sklad za civilno družbo.

SOLIDARNOSTNI SKLAD

SLOVENIJO JE OD VSTOPA V EU PRIZADELO 5 VEČJIH NARAVNIH NESREČ

Leto	Nesreča	Neposredna škoda (MIO €)	Odobrena pomoč SSEU (MIO €)
2007	Poplave	223,70	8,25
2010	Poplave	251,30	7,46
2012	Poplave	359,54	14,10
2014	Žledolom	428,73	18,40
2023*	Poplave	7.320,00	428,41

Tabela 1: Podatki o naravnih nesrečah in pomoči EU iz Solidarnostnega sklada,

*Odprava posledic poplav 2023 je izvajanju, ostali postopki so zaključeni in črpanje je bilo 100%.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

Hvala in lep pozdrav!

Laško, 23. 10. 2025